Balon & Banka

Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Veri Yapıları

Proje-2

Hüseyin YAŞAR 05-06-7657

Didem KAYALI 05-06-7669

Umut BENZER 05-06-7670 http://www.ubenzer.com/

Özlem GÜRSES 05-07-8496

Teslim tarihi: 17 Kasım 2008

Bölüm 1: Balon Patlatma

Problem

Dairesel sırada bulunan farklı renkte m sayıda balondan, her n. balonun patlatılması sonucu kalan balonun hangisi olduğunun bulunmasına ilişkin problemin bilgisayar tarafından ne kadar sürede çözülebileceğini tespit etmek ve yığıtlar ve bağlaçlı listeler yardımıyla problemi simule etmek.

Platform ve Dil

Projenin bu kısmı Özlem Gürses ve Hüseyin Yaşar tarafından yapılmıştır. Windows XP üzerinde Eclipse 3.4 Ganymede sürümü kullanılmıştır.

Bu projenin tüm kısımları Java dilinde yazılmıştır.

Veri Yapıları

Veri yapıları, kullanılan metotlar ve nesneler hakkında daha ayrıntılı bilgi kaynak kodun içerisindeki yorum satırlarında bulunsa da, burada kısa bir bilgi verilecektir.

Programda tek yönlü dairesel bağlı liste ve yığıt yapıları kullanılmıştır.

Bulunan **Balon** Sınıfı, integer tipinde no değişkeni, String tipinde renk değişkeni ve Balon tipinde bir sonraki değişkenini barındırmaktadır. Integer tipindeki no isimli değişken balonun bağlaçlı liste oluşturulduğundaki yerini tutmakla beraber bir nevi balonun ID'sidir. String tipindeki renk değişkeni balon nesnesi oluşturulduğunda random olarak atanmakta ve isminden de anlaşılacağı gibi balonun rengini tutmaktadır. Balon tipindeki sonraki değişkeni ise bağlı listenin gereği olarak bir sonraki bağda bulunan balonun referansını tutmaktadır. Bu sınıfta bir de yapıcı metot bulunmaktadır ki renk değişkenine random atama işlemi burada yapılmaktadır. Aynı sınıf içerisinde bir de yazdır isimli metot bulunmaktadır. Bu metot tek bir balonun rengini ve numarasını yazdırma amaçlı kullanılır.

BListe sınıfı balon tipinde etkin isimli değişken ve integer tipinde katNumarasi isimli değişkenlere sahiptir. Etkin isimi değişken bağlaçlı listeyi dolaşırken bir imleç amacıyla kullanılmak üzere belirlenmiştir. katNumarasi isimli değişken ise bağlaçlı listenin yığıtın kaçıncı katında olduğunu tutmaktadır. Bu sınıfta da bir yapıcı metot bulunmaktadır. Yapıcı metot katNumarasi'nı atamakta ve etkin isimli değişkene de null atamaktadır. Ekle isimli metot etkin'den sonraya yeni balon eklemektedir. Patlat isimki metot ise kullanıcıdan alınmış olan n değerine göre balonları listeden silmektedir. Bu işlemi yaparken yani balonu listeden silmeden önce balonun numarasını ve rengini ekrana yazdırmaktadır. Ayrıca silinen balonu belirleyip silmeden önce rengini ve numarasını ekrana yazdırmaktadır. Bu şekilde tüm balonları sildikten sonra kalan balonu ayrıca ekrana yazdırmaktadır. Yazdır metodu ise tüm listeyi dolanıp başa dönene kadar her bir elemanı ekrana yazdırmaktadır. Bir de boolean doluMu isimli bir metot vardır ki patlat metodunun içinde kullanılmaktadır. Bu metot patlat metodu için gerekli olup, listede kalan son elemana gelinip gelinmediğini belirler.

Main metodunda, Scanner yapısı ile m ve n girdileri alınır. Derhal hatalı giriş olup olmadığı kontrol edilir. Daha sonra boş bir yığıt oluşturulur. Ardından bir döngü içerisinde, yığıtta kaçıncı katta kalacağı bilgisini de içinde tutan bağlaçlı listeler, bu kat numarasını parametre alan yapıcı metod ile oluşturulur. Oluşturulan liste, geçici bir bağlaçlı listede tutulmakta iken içine konulacak balonlar anında oluşturulup listeye konur. Daha sonra bu geçici bağlaçlı liste yığıta atılarak bir sonraki bağlaçlı liste aynı şekilde oluşturulup geçici bağlaçlı listenin yerini alır.

Oluşturulan bağlaçlı listeler yığıta atılmadan önce içerikleri ekrana yazdırılır.

Daha sonra sistem saati okunur, yığıtın üstünden başlanarak patlatma işlemini yapan metod çağrılır ve işlem bittiğinde sistem saati tekrar okunur. Böylece tüm problemlerin ne kadar zamanda çözüldüğü bulunur. Her bir bağlaçlı liste, bir balon problemi sayılmaktadır. Bu bilgiler ışığında, bir saniyede kaç problem çözüleceğine dair tahmin, orantılama yoluyla yapılır.

Çalışma Süreleri

Özlem Gürses, Balon sınıfı ve BListe sınıfını yazmış olup bu sınıfları yazmak ve kontrol edip hataları ayıklamak için üç saate yakın bir süre harcamıştır. Hüseyin Yaşar, main metodunu yazmış olup çıktı formatlarındaki düzenlemelerle birlikte yaklaşık dört saat çalışmıştır.

Örnek Çıktılar

Balonun numarasi:

```
Balonun rengi : koyu siena
Çıktı-1 (tek katlı yığıt)
m degerini (balon sayisini) giriniz:
                                                     1.katta kalan balonlar:
                                                     Balonun numarasi: 2
n degerini (kac balonda bir patlatma isleminin
                                                     Balonun rengi : van dyke kahverengisi
yapilacagini) giriniz:
                                                     Balonun numarasi: 4
                                                     Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     Balonun numarasi: 5

    kattaki listedeki balonlar:

                                                     Balonun rengi : titanyum beyazı
Balonun numarasi: 1
Balonun rengi :
                  koyu siena
                                                     1.katta patlatilan;
Balonun numarasi: 2
                                                     Balonun numarasi: 5
              : van dyke kahverengisi
Balonun rengi
                                                     Balonun rengi
                                                                   : titanyum beyazı
Balonun numarasi: 3
Balonun rengi : koyu siena
                                                     1.katta kalan balonlar:
Balonun numarasi: 4
                                                     Balonun numarasi: 2
Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     Balonun rengi : van dyke kahverengisi
Balonun numarasi: 5
                                                     Balonun numarasi: 4
Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     1.katta patlatilan;
                                                     Balonun numarasi: 2
1.katta ilk balondan itibaren her 3.balon pat-
                                                     Balonun rengi : van dyke kahverengisi
latılmaktadır.
1.katta kalan balonlar:
Balonun numarasi: 1
                                                     1.katta kalan;
Balonun rengi : koyu siena
Balonun numarasi: 2
                                                     Balonun numarasi: 4
                                                     Balonun rengi : titanyum beyazı
Balonun rengi : van dyke kahverengisi
Balonun numarasi: 3
                                                     _____
Balonun rengi
               : koyu siena
Balonun numarasi: 4
Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     1 problem cozuldu.
Balonun numarasi: 5
                                                     1 adet problem yaklasik 5 milisaniyede cozuldu.
Balonun rengi : titanyum beyazı
                                                     1 saniyede cozulebilecek balon problemi sayisi
                                                             = 200
1.katta patlatilan;
Balonun numarasi: 3
Balonun rengi
              : koyu siena
1.katta kalan balonlar:
Balonun numarasi: 4
Balonun rengi
                 titanyum beyazı
Balonun numarasi: 5
Balonun rengi
              : titanyum beyazı
Balonun numarasi: 1
Balonun rengi : koyu siena
Balonun numarasi: 2
              : van dyke kahverengisi
Balonun rengi
1.katta patlatilan;
```

Çıktı-2 (iki katlı yığıt)		_	katan pato	
m degerini (balon			numarasi:	
18	, - , 8		-	van dyke kahverengisi
	londa bir patlatma isleminin		numarasi:	
yapilacagini) giri	•		-	van dyke kahverengisi
2			numarasi:	
_			-	kadmiyum sarısı
1. kattaki listede	ki halonlar:		numarasi:	
Balonun numarasi:			•	hint sarısı
Balonun rengi :			numarasi:	
Balonun numarasi:	•			hint sarısı
	alizarin kırmızısı		numarasi:	
_				gece yarısı siyahı
Balonun numarasi: Balonun rengi :		Balonun	numarasi:	11
•		Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
Balonun numarasi:				
Balonun rengi :	-	2.katta	patlatılan	;
Balonun numarasi:		Balonun	numarasi:	14
Balonun rengi :	•	Balonun	rengi :	van dyke kahverengisi
Balonun numarasi:			•	
Balonun rengi :		2.katta	kalan balo	nlar:
Balonun numarasi:		Balonun	numarasi:	15
Balonun rengi :				kadmiyum sarısı
Balonun numarasi:			numarasi:	-
Balonun rengi :	titanyum beyazı			hint sarısı
Balonun numarasi:			numarasi:	
Balonun rengi :	hint sarısı			hint sarısı
Balonun numarasi:	10		numarasi:	
Balonun rengi :	alizarin kırmızısı			gece yarısı siyahı
			numarasi:	
2. kattaki listede	ki balonlar:			
Balonun numarasi:	11			kadmiyum sarısı
Balonun rengi :	kadmiyum sarısı		numarasi:	
Balonun numarasi:	-	Dalonun	rengt :	van dyke kahverengisi
Balonun rengi :		2 1-44-		_
Balonun numarasi:			patlatilan	
	van dyke kahverengisi		numarasi:	
Balonun numarasi:		Balonun	rengı :	hint sarısı
	van dyke kahverengisi			_
Balonun numarasi:			kalan balo	
Balonun rengi :			numarasi:	
Balonun numarasi:				hint sarısı
Balonun rengi :			numarasi:	
•		Balonun	rengi :	gece yarısı siyahı
Balonun numarasi:		Balonun	numarasi:	11
Balonun rengi :		Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
Balonun numarasi:		Balonun	numarasi:	13
	gece yarısı siyahı	Balonun	rengi :	van dyke kahverengisi
		Balonun	numarasi:	15
		Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
			Ü	•
	an itibaren her 2.balon pat-	2.katta	patlatılan	;
latılmaktadır.			numarasi:	
				gece yarısı siyahı
<pre>2.katta kalan balo</pre>	nlar:	2020		geee yar 101 01yari1
Balonun numarasi:	11	2 katta	kalan balo	nlar:
Balonun rengi :	kadmiyum sarısı		numarasi:	11
Balonun numarasi:	12			kadmiyum sarısı
Balonun rengi :	prusya mavisi		numarasi:	
Balonun numarasi:	13			
Balonun rengi :	van dyke kahverengisi			van dyke kahverengisi
Balonun numarasi:			numarasi:	
	van dyke kahverengisi		-	kadmiyum sarısı
Balonun numarasi:	15		numarasi:	
	kadmiyum sarısı	RaTounu	rengı :	hint sarısı
Balonun numarasi:	-			
	hint sarısı		patlatilan	
Balonun numarasi:			numarasi:	
	hint sarısı	Balonun	rengi :	van dyke kahverengisi
•				
Balonun numarasi:		2.katta	kalan balo	nlar:
Balonun rengi :	gece yarısı siyahı		numarasi:	15
1 ka+++1-+-1		Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
2.katta patlatilan		Balonun	numarasi:	17
Balonun numarasi:		Balonun	rengi :	hint sarısı
Balonun rengi :	prusya mavisi	Balonun	numarasi:	11

Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı	Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
2.katta	patlatılan	:	1.katta	kalan balo	nlar:
	numarasi:			numarasi:	
		hint sarısı			koyu siena
Daionan	rengr .	HILL SULLSI			
2 1	11 11	-1		numarasi:	
	kalan balo				prusya mavisi
	numarasi:			numarasi:	
Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı	Balonun	rengi :	prusya mavisi
Balonun	numarasi:	15		numarasi:	
Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı	Balonun	rengi :	titanyum beyazı
				numarasi:	
2.katta	patlatilan	•	Balonun	rengi :	hint sarısı
	numarasi:			numarasi:	
		kadmiyum sarısı			alizarin kırmızısı
Daroman		Radinity ain Sai 131		numarasi:	
					koyu siena
				numarasi:	
2.katta	-		Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
	numarasi:				
Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı	1.katta	patlatilan	;
			Balonun	numarasi:	6
			Balonun	rengi :	prusya mavisi
1.katta	ilk balonda	an itibaren her 2.balon pat-		_	
latılmak		•	1.katta	kalan balo	nlar:
				numarasi:	
1 katta	kalan balo	nlar:			prusya mavisi
	numarasi:			numarasi:	
					titanyum beyazı
		koyu siena		-	, ,
	numarasi:			numarasi:	
	-	alizarin kırmızısı			hint sarısı
	numarasi:			numarasi:	
Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı			alizarin kırmızısı
Balonun	numarasi:	4	Balonun	numarasi:	1
Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı	Balonun	rengi :	koyu siena
Balonun	numarasi:	5		numarasi:	
Balonun	rengi :	koyu siena	Balonun	rengi :	kadmiyum sarısı
	numarasi:			numarasi:	
		prusya mavisi			koyu siena
	numarasi:		Daionan	rengi .	Royu Siena
			1 ka++a	na+1a+11an	
		prusya mavisi		patlatilan	
	numarasi:			numarasi:	
		titanyum beyazı	Balonun	rengi :	titanyum beyazı
	numarasi:		_		_
		hint sarısı	1.katta	kalan balo	nlar:
Balonun	numarasi:	10	Balonun	numarasi:	9
Balonun	rengi :	alizarin kırmızısı	Balonun	rengi :	hint sarısı
			Balonun	numarasi:	10
1.katta	patlatilan		Balonun	rengi :	alizarin kırmızısı
	numarasi:			numarasi:	1
		alizarin kırmızısı			koyu siena
Daroman		WIII KII MILITA		numarasi:	3
1 ka++a	kalan balo	nlan:			kadmiyum sarısı
	numarasi:			numarasi:	5
					koyu siena
Balonun			Balonun	U	,
	numarasi:	4		numarasi:	
Balonun	U		Balonun	rengi :	prusya mavisi
	numarasi:				
Balonun	U	koyu siena		patlatılan	
Balonun	numarasi:	6	Balonun	numarasi:	10
Balonun	rengi :	prusya mavisi	Balonun	rengi :	alizarin kırmızısı
Balonun	numarasi:	7			
Balonun	rengi :	prusya mavisi	1.katta	kalan balo	nlar:
Balonun	numarasi:	8	Balonun	numarasi:	1
Balonun		titanyum beyazı			koyu siena
	numarasi:	9		numarasi:	3
Balonun		hint sarısı			kadmiyum sarısı
	•	10			
	numarasi:	<del></del>		numarasi:	5 kovu siona
Balonun	-	alizarin kırmızısı		-	koyu siena
	numarasi:			numarasi:	
Balonun	rengi :	koyu siena		-	prusya mavisi
				numarasi:	9
	patlatilan		Balonun	rengi :	hint sarısı
Balonun	numarasi:	4			

```
1.katta patlatilan;
                                                           1.katta patlatılan;
Balonun numarasi: 3
Balonun rengi : kadmiyum sarısı
                                                          Balonun numarasi: 1
Balonun rengi : koyu siena
1.katta kalan balonlar:
                                                           1.katta kalan balonlar:
Balonun numarasi: 5
                                                           Balonun numarasi: 5
Balonun rengi : koyu siena
                                                           Balonun rengi : koyu siena
Balonun numarasi: 7
                                                           Balonun numarasi: 9
Balonun rengi : prusya mavisi
Balonun numarasi: 9
                                                           Balonun rengi : hint sarısı
Balonun rengi : hint sarısı
Balonun numarasi: 1
                                                           1.katta patlatilan;
                                                           Balonun numarasi: 9
                                                           Balonun rengi : hint sarısı
Balonun rengi
               : koyu siena
1.katta patlatilan;
Balonun numarasi: 7
Balonun rengi : prusya mavisi
                                                           1.katta kalan;
                                                           Balonun numarasi: 5
1.katta kalan balonlar:
                                                           Balonun rengi : koyu siena
Balonun numarasi: 9
Balonun rengi : hint sarısı
Balonun numarasi: 1
Balonun rengi : koyu siena
Balonun numarasi: 5
                                                           2 problem cozuldu.
                                                           1 adet problem yaklasik 2 milisaniyede cozuldu.
Balonun rengi : koyu siena
                                                           1 saniyede cozulebilecek balon problemi sayisi
                                                                   = 500
```

Çıktı raporda çok yer kapladığı için üç ve daha çok katlı yığıtlar için çıktı almaya gerek görmedik.

Bölüm 2: Banka Kuyruğu

Problem

Banka kuyruğuna giren müşterilerin ve kadar süre bekledikleri ve ortalama ne kadar beklendiğini simüle eden bir program geliştirmemiz beklenmektedir.

Ayrıca işini daha kısa sürede bitirecek müşterilerin öne alındığı öncelikli bir kuyruk oluşturulması durumda müşterilerin ne kadar beklediği, hangi müşterilerin daha çok bekledi ve ortalama bekleme süresinin nasıl değiştiğinin tespit edilmesi de beklenenler arasındadır.

Platform ve Dil

Projenin bu kısmı Didem Kayalı ve Umut Benzer tarafından yapılmıştır. Didem Kayalı'nın geliştirdiği nesneler (tüm nesnelerin üstünde kimin yazdığı belirtilmiştir.) Windows XP üzerinde Eclipse 3.2 Callisto ile, Umut Benzer'in geliştirdiği nesneler Windows Vista üzerinde Eclipse 3.4 Ganymede ile yazılmıştır.

Bu projenin tüm kısımları Java dilinde yazılmıştır. Görsel arayüz kodları Eclipse 3.4 Ganymede için Görsel Editör kullanılarak otomatik oluşturulmuştur.

Görsel editörün Eclipse 3.2 sürümü sonrasına kurulumu hakkında ayrıntılı bilgi aşağıdaki adreste bulunabilir:

http://www.ubenzer.com/eclipse-ganymede-34-surumunde-gorsel-editor-kullanmak/

Veri Yapıları

Veri yapıları, kullanılan metotlar ve nesneler hakkında daha ayrıntılı bilgi kaynak kodun içerisindeki yorum satırlarında bulunsa da, burada kısa bir bilgi verilecektir.

Müşteri, bilgilerinin tutulduğu veri sınıfıdır. Bu sınıf içerisinde müşteri numarası, işlem süresi ve öncelikli/önceliksiz bekleme süreleri tutulmaktadır.

BListe, kuyruk yapısını tutmak için kullanılan bağlaçlı liste sınıfıdır. Kuyruğa giren müşteriler tek bağlı liste ile tutulmaktadır. Kuyruğun başını ve sonunu gösteren iki referans bulunmaktadır. BListe sınıfı contructorunda aldığı değere göre öncelikli ya da standart olarak çalışabilmektedir. Öncelikli BListe sınıfı sıralamayı ekleme sırasında yapmaktadır. Nesnenin işleyişi hakkında daha ayrıntılı bilgi yorum satırlarında yer almaktadır.

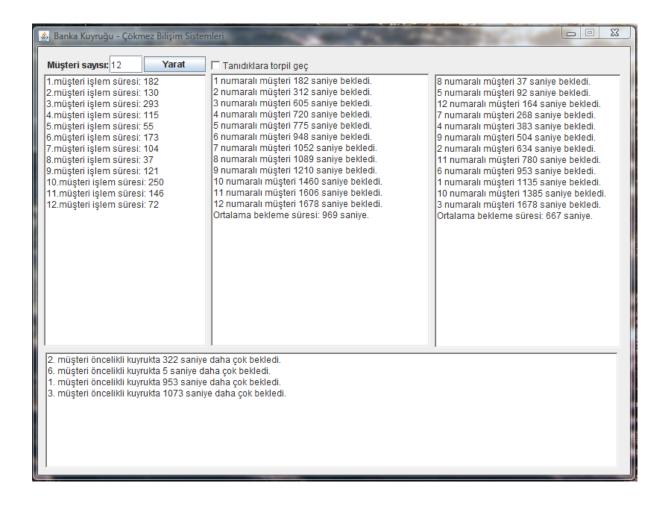
Gorsel, arayüzün oluşturulduğu ve diğer nesnelerin uygun şekilde kullandığı main'i içeren nesnedir. Müşteri sayısı belirtildikten hemen sonra, müşteriler rastgele işlem süreleri ile yaratılarak standart bir sıraya yerleştirilir. Daha sonra müşteriler sıradan teker teker çıkarılır ve standart ortalama hesaplanır-ken, müşteriler standart bekleme süresi verisi, müşteri numarası ve işlem süresi bilgileri ile bu sefer öncelikli bir kuyruğa sokulurlar. Standart kuyruk bittikten sonra program öncelikli kuyruğu da aynı şekilde simüle eder ve aradaki farkları ekrana yazdırır. Daha ayrıntılı bilgi yorum satırlarında yer almaktadır.

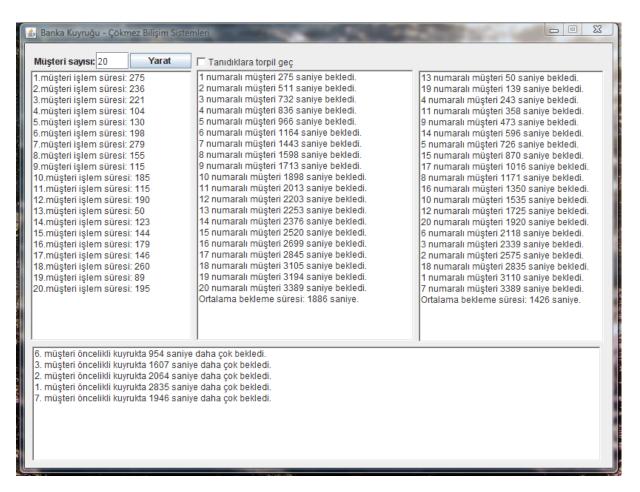
Çalışma Süreleri

Program arayüz tasarlamada görsel editör eklentisi kullanıldığı ve veri yapıları Yrd.Doç.Dr.Aybars Uğur'un ders notlarındaki kodlar temel alınarak geliştirildiğinden çok uzun sürmemiştir.

Projenin bu kısmında Didem Kayalı 3 saat, Umut Benzer 5 saat çalışmıştır. Buna programın test edilmesi, sürpriz yumurta eklemek için geçen zaman ve rapor için geçen saat dâhil değildir. Yukarıda verilen sürelerin birer saatleri grup toplantısında geçmiştir. Bu toplantı proje verilince yapılır ve nesneler ile nesnelerin metotları taslak halinde belirlenip kişilere dağıtılıp bir çalışma takvimi belirlenir. Böylece projenin neresini kimin geliştireceği belirlenmiş olur.

Örnek Çıktılar

Örnek çıktılar programın önceki sürümlerine ait olabilir.